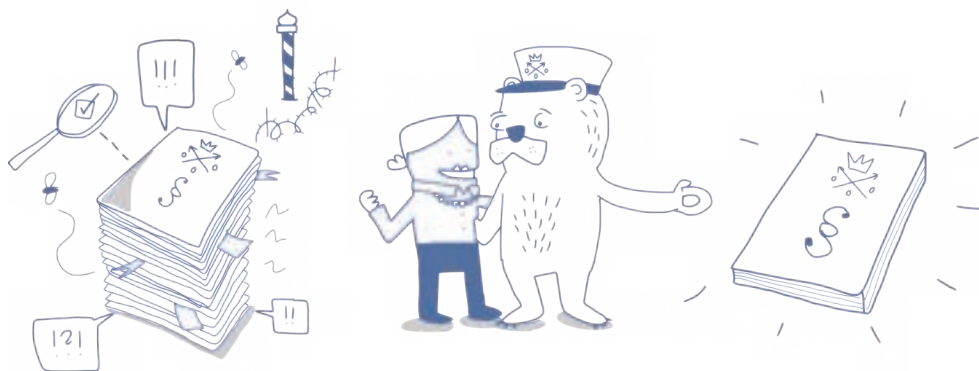

FÖR ETT FÖRETAGSVÄNLIGT FINLAND

FINANSIERINGSMATCHNING, SKATTESMEKMÅNADER,
GOOGLEFIERING OCH ANDRA ÅTGÄRDSFÖRSLAG

AGENDA

© Agenda 2018

Christina Dahlblom, Niklas Geust,
Wilhelm Holmberg och Jan Sten

Illustrationer: Linda Saukko-Rauta

FÖR ETT FÖRETAGSVÄNLIGT FINLAND

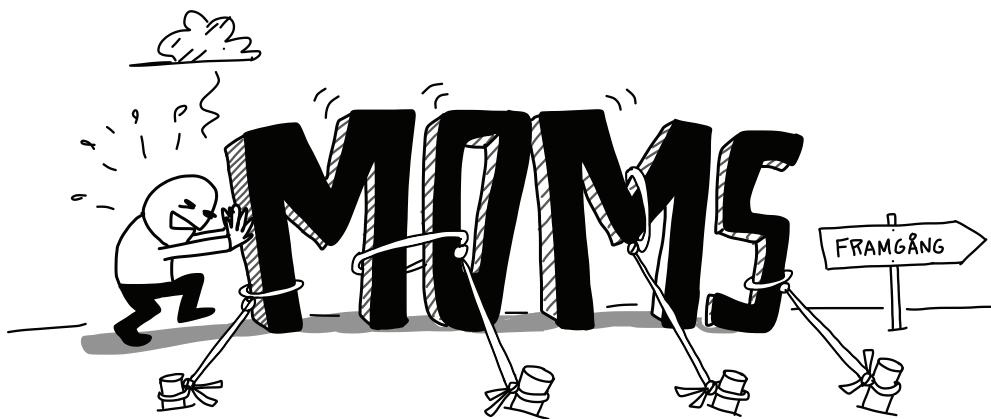
FINSKA STATEN SAMLADE in skatter till ett belopp om 54 miljarder euro under kalenderåret 2014 (vero.fi). Summan fördelar sig över sex olika kategorier av skatter där inkomstskatten från privatpersoner står för över hälften. Två andra viktiga skattekällor är momsen och samfundsskatten. De två sistnämnda kategorierna är beroende av att de finländska företagen klarar sig bra. Detta påverkar också sysselsättningsgraden samt intäkter i form av inkomstskatter. Över 1,4 miljoner människor arbetar för företag i Finland (stat.fi), men vi har ändå en låg sysselsättningsgrad (66,7%) och alltför många arbetslösa (9,4%) (findikaattori.fi).

Det finns cirka 285 000 företag i Finland. År 2014 startades 28 806 nya företag och 30 849 företag lades ned (stat.fi). Givet det stora antal företag som startas kan vi anta att det är relativt lätt att starta företag i Finland, men de höga nedläggningssiffrorna tyder på att det inte är lika lätt att vara företagare. Finland behöver fler företag, fler arbetsplatser och fler växande företag. Därför är det ur ett finländskt samhällsperspektiv viktigt att reflektera över vilka åtgärder som kunde göra det mer attraktivt för personer att starta och driva företag samt få dem att växa i Finland. Det här är ett oerhört viktigt arbete – för det är i de mindre företagen som de flesta nya arbetsplatser skapas (tem.fi)

Företagare startar och driver företag för att de vill lösa problem, förverkliga personliga idéer eller vara självständiga (GEM 2015/2016). Att vara företagare är tidskrävande på många sätt och det gäller att prioritera rätt för att lyckas. En amerikansk undersökning visar att de företagare som använder minst 40% av sin tid på försäljning och marknadsföring lyckas få sina företag att växa 60% snabbare än de som inte satsar lika mycket tid på de aktiviteterna (stateoftheowner.com). Av det här följer att det i teorin är ganska lätt att vara företagare: det gäller att maximera tiden tillsammans med existerande och potentiella kunder samt att minimera tiden som används på icke-värdegenererande företagsadministrativa aktiviteter. Det är den senare delen av den här ekvationen som den finländska staten bör fokusera på. I Estland har man insett det här och många finländare verkar uppskatta deras

satsningar, eftersom det redan finns 4 500 företag som har grundats av finländare i Estland (finland.ee). En orsak anses vara att det är så mycket lättare att starta upp nya bolag där jämfört med i Finland (Doing Business, 2012). Speciellt det faktum att Estland inte har någon samfundsskatt uppskattas.

Det finns inga orsaker till att inte även den finländska staten kan göra det lättare för företagare i Finland att driva sina företag genom att skapa utrymme för dem att tillbringa mera tid med sina kunder istället för att ägna tid åt företagsadministrativt arbete. Det är också viktigt att komma ihåg att signaleffekten ofta är nästan viktigare än själva förändringen (Pursiainen, 2015). Det är följaktligen viktigt att staten vidtar åtgärder som signalerar att företagen uppskattas och att Finland är ett smidigt och attraktivt land för företagare. Det finns många olika delområden där verksamhetsförutsättningarna för företagare i Finland kan förbättras, men de största samhälleliga vinsterna torde kunna göras ifall förändringsarbetet riktas in på att minimera den tid som företagare behöver lägga ned på att säkerställa finansieringen för sin verksamhet samt på personaladministrationen. I denna pamflett presenteras förslag på hur det kan uppnås. En tidigare version (2016) av pamfletten innehöll också ett förslag om att momsdeklarationen borde baseras på kontant- och inte prestationsprincipen, men det är inte med i den uppdaterade versionen eftersom förslaget redan har förverkligats.

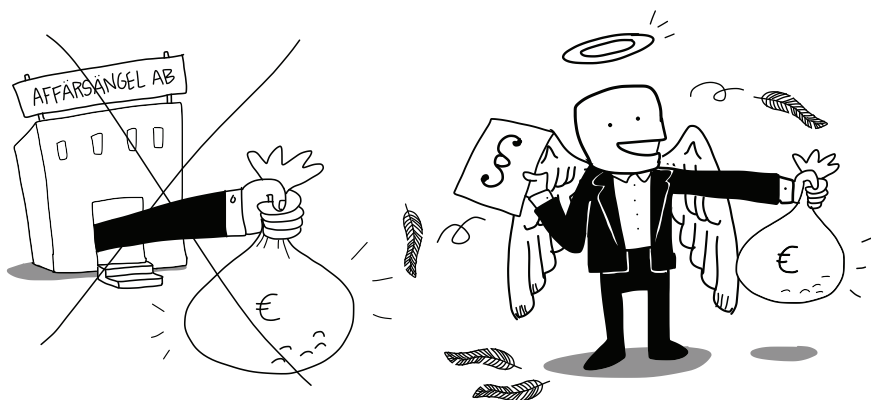
SMIDIGARE TILLGÅNG TILL KAPITAL FÖR UTVECKLING AV FÖRETAGSVERKSAMHET

FÖRETAGARE BEHÖVER KAPITAL i olika former för att starta och driva företag. Det behövs kapital för att göra de investeringar och satsningar som krävs för att utveckla den produkt eller tjänst som utgör kärnan i verksamheten, men det behövs också rörelsekapital för att hålla igång verksamheten. Inom båda de här delområdena kan staten genom ett antal olika åtgärder göra livet lättare för företagare.

FÖRENKLAT REGELVERK FÖR PRIVATPERSONER SOM ERBJUDER FINANSIERING ÅT FÖRETAG

SPECIELLT NYSTARTADE FÖRETAG är beroende av finansiering från grundarna och andra privatpersoner eftersom de här företagen ofta saknar säkerhet som krävs för banklån (Yritysrahoitus 2012). Finnvera uppskattar att affärsänglar investerar ca 40-50 miljoner årligen i finländska bolag. I Finland torde det finnas ungefär tusen personer som håller på med sådan här verksamhet (fiban.fi), men det finns potential till mycket mera eftersom det uppskattas att finländska privatpersoner har cirka 80 miljarder på sina bankkonton (suomenpankki.fi).

Det är riskfyllt att investera i nya bolag; en tredjedel av nya bolag avslutar sin verksamhet inom tre år (ekonomifakta.se). En privatperson som

investerar i nya bolag har följaktligen skäl att förbereda sig på att pengarna eventuellt inte fås tillbaka. En intressant fråga blir då hur staten ändå kan uppmuntra privatpersoner till investeringar.

Affärsänglar är investerare som satsar sina egna pengar i potentiella tillväxtföretag, och de gör vanligen sina investeringar via egna bolag (Lainema, 2011). Därmed får de möjlighet att göra förlustavdrag de gånger som de investerade pengarna går förlorade. Det spelar ingen roll om pengarna investerats i form av eget kapital, d.v.s. aktier, eller främmande kapital som lån: förlustavdragsrätten finns ändå. För privatpersoner som ställer sina egna pengar till förfogande i egenskap av just privatpersoner gäller andra regler.

Ifall en privatperson investerar pengar i ett bolag i form av eget kapital och pengarna går förlorade, har personen rätt att dra av förlusten i den egna kapitalbeskattningen. Samma rättighet finns däremot inte ifall pengarna som gått förlorade enbart hade lånats ut till bolaget.

För en person som investerar via ett bolag finns avdragsrätten också i fall av lån. I praktiken leder det till att privatpersoner som vill erbjuda finansiering åt en företagare tvingas grunda ett investeringsbolag enbart för detta, med all byråkrati och administration det innebär. För någon som för första gången överväger att finansiera nya företag kan det utgöra ett hinder för att förverkliga sin investeringsavsikt.

FÖRSLAG

Utvidga avdragsrätten för privatpersoner som ställt sina egna pengar till företagares förfogande på ett sådant sätt att skillnaden mellan förlust av pengar i form av främmande eller eget kapital elimineras.

ENKLARE RUTINER FÖR FÖRETAG ATT FÅ OFFENTLIG FINANSIERING IFALL DE LYCKATS FÅ EXTERN FINANSIERING

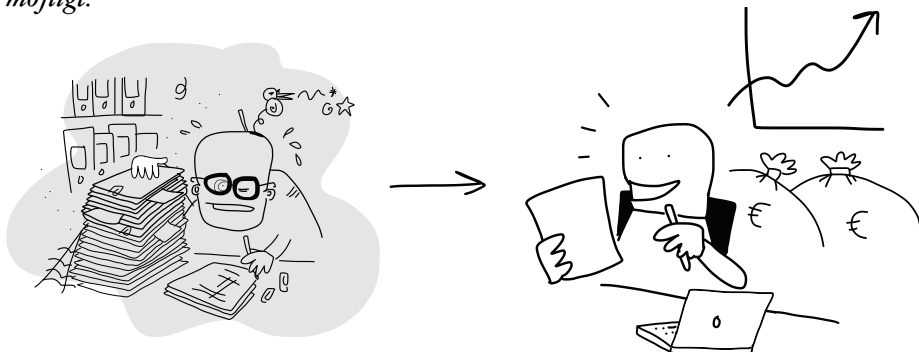
ETT FÖRETAGS FÖRSTA levnadsår ägnas mest åt att finna kunder samt finansiering (Wong, 2015). Båda aktiviteterna är tidskrävande och företagets överlevnad är beroende av att företagaren lyckas på båda fronter.

Varje år stöds företagsverksamhet på olika sätt i Finland till ett ungefärligt belopp av 1,3 miljarder euro (VATT, 2015). Fördelningen av pengarna är tidskrävande i många hänseenden. Det tar, till exempel, i genomsnitt 54 dagar att få ett finansieringsbeslut från Tekes efter att ansökan är inlämnad (tekes.fi). Ansökningsprocesserna är så komplicerade och tidskrävande att många företagare behöver anlita konsulter som är specialiserade på att anhålla om offentlig finansiering. Ifall företagarna lyckas, uppstår höga och tidskrävande krav på detaljerad rapportering av hur de erhållna medlen har använts – tid som kunde användas för det viktiga värdeskapande arbetet.

Offentlig finansiering kunde erbjudas mer effektivt genom en liknande matchningsmekanik som tillämpas för universitetens medelinsamlingskampanjer. För varje euro som universiteten lyckas samla, bidrar staten med en viss mängd finansiering. En liknande matchningsmekanik i affärslivet skulle reducera behandlingstiden och –byråkratin för både företagare och den beviljande parten. Dessutom ökar sannolikheten att understöd kanaliseras till livskraftiga projekt, om de redan visat sin potential genom att attrahera annan extern finansiering än från den egna närmsta kretsen.

FÖRSLAG:

Staten övergår till att fördela företagsstöd till företag i start-upfasen genom en matchningsmekanik likt den inom universitetens medelinsamlingskampanjer, för att förenkla ansökningsprocesserna och kanalisera medel till så livskraftiga projekt som möjligt.

FYRA ÅRS SKATTESMEKMÅNAD FÖR NYSTARTADE FÖRETAG SOM SATSAR PÅ STARK TILLVÄXT

EN VÄLDIGT LITEN grupp av företag i Finland kan klassificeras som potentiella snabbväxare (Nordic Innovation, 2012). Under perioden 2008-2011 uppskattades endast 0,24% av Finlands företag tillhöra den här kategorin. Just dessa bolag har en extra viktig betydelse för förbättrad sysselsättning genom nya arbetsplatser (Tem, 2013) och ökade skatteintäkter.

För att uppmuntra människor till att ta sig an de stora arbetsbördor och risker det medför att starta bolag med sikte på stark tillväxt, kunde de ges en skattemorot med starkt signalvärde. De kunde befrias från att betala samfundsskatt under deras första fyra verksamhetsår under förutsättning att dividend inte betalas. Den praktiska betydelsen är uppskattningsvis liten, eftersom de flesta av de här bolagen inte gör vinst under de första åren, men ifall de lyckas göra vinst, kunde de ges möjlighet att skjuta upp betalningen av samfundsskatten för att kunna använda medlen för verksamhetens utveckling. Detta skulle föra Finland närmare den estniska modellen, som starkt bidragit till att Estland profilerat sig som ett attraktivt land för företagande.

FÖRSLAG:

Ge nya tillväxtorienterade företag möjlighet att uppta möjlig samfundsskatt som en skatteskuld under de fyra första åren istället för att låta den förfalla till betalning det år som den vanligen skulle ha betalats.

FÖRENKLA ANSTÄLLNING AV PERSONAL GENOM MINSKAD BYRÅKRATI OCH ANSTÄLLNINGSMORÖTTER

HELA 93,2% AV företagarna väljer att ha färre än tio anställda (Tem, 2013). Att anställa en person är alltid en form av risk, och medför en administrativ börda. Riskerna kommer företagarna alltid att få bära, men vi kan göra det attraktivare att anställa genom att förenkla det personaladministrativa arbetet.

SMIDIGARE RUTINER FÖR LÖNEADMINISTRATION I FÖRETAG – GOOGLEFIERA LÖNEBETALNINGARNA

ENLIGT FÖRETAGARNA SJÄLVA är ett tillväxthinder för många bolag att hitta rätt personal (Coad m fl, 2011) men anställning av personal orsakar också en mångfald av nytt administrativt arbete. I Figur 1 beskrivs med utgångspunkten i Palkkaus.fi de största skillnaderna i betalningsrutiner mellan att ha en person anställd jämfört med att köpa den tjänsten av en person som har egen firma. Det finns många andra skillnader men här betonas endast skillnader i de aktiviteter som berör uträkning och betalning av löner och lönebikostnader.

Ifall vi vill uppmuntra företag till att skapa arbetsplatser genom anställningar, kan skillnaderna mellan alternativen att ha anställda och anlita någon via firma med några enkla ingrepp minskas avsevärt. Vi anser att Finland har alla förutsättningar att vara ett föregångarland ifråga om den här processens

Figur 1. Skillnad i betalningsrutiner mellan att ha en anställd och att köpa tjänsten

Betalningsrutiner för att ha en anställd

Betalning av lön till anställd
Innehållning av förskott på lön
Betalning av arbetsgivaravgift
Betalning av socialskyddsavgift
Betalning av olycksfallsförsäkring
Betalning av ARPL-premie, arbetsgivarens del
Betalning av ARPL-premie, arbetstagares del
Betalning av arbetslöshetsförsäkringspremie
Betalning av semesterersättning

Betalningsrutin vid köp av tjänst från firma

Betalning mot faktura samt redovisning av moms.

smidighet, och signalvärdet av att vara ett land där anställningsbyråkratin är minimal, skulle vara stort.

Ett första steg är att de olika lönepåslagen och -tilläggen harmoniseras, vilket kunde möjliggöras genom att de statliga myndigheterna på årsnivå kunde fastställa ett procentuellt tillägg på den månatliga bruttolönen, som innefattar samtliga lönebikostnader. Summan erläggs till en central part, förslagsvis Skatteförvaltningen, i samband med löneutbetalningen till den anställda. Skatteförvaltningen förmedlar sedan betalningarna vidare till dem som är berättigade till en andel av de insamlade medlen. Det här förfarandet skulle också göra det möjligt att utlokalisera det arbetsdryga uppgörandet av månads- och årsrapporter till Skatteförvaltningen.

Skatteförvaltningen har de bästa förutsättningarna för att vara den centrala parten i den här förenklingsprocessen, och tekniskt har detta redan visat sig möjligt (palkkaus.fi). Kostnaderna för den här åtgärden finansieras med ökade intäkter i och med att den gråa ekonomin minskar då lagliga löneutbetalningar blir enklare.

FÖRSLAG:

Staten fastställer årligen ett lönepåslag som täcker alla lönebikostnader.

Företag betalar in den här summan till Skatteförvaltningen som ser till att summan fördelas vidare enligt de som är berättigade till en andel av lönebikostnaderna.

MERA MORÖTTER FÖR ANSTÄLLNING

DET BLIR ALLT vanligare att köpa tjänster av firmor istället för att ha fastanställd personal (peopleperhour.com). Ju stelare vår arbetsmarknad fungerar, desto mer kommer detta fenomen att växa. Företag vill ha flexibilitet i sina kostnader för att snabbt kunna anpassa sig vid svängningar i efterfrågan. Det här betyder att det är bättre att få tillgång till personal via personaluthyrningsföretag eller genom att köpa tjänster av företag istället för att anställa.

Det finns få morötter för företagare att anställa. Men alla är inte villiga att sälja sina tjänster genom att bli företagare, och fasta anställningar skapar trygghet inför grundande av familj, köp av bostad och andra stora beslut (Sulf, 2013). De här är alla beslut som behövs för att hålla igång samhällsekonomin. Ifall vi vill minska riskerna av anställning, behöver vi öka möjligheterna till lokala avtal på företagsnivå. Det ger företagare och potentiella anställda bättre förutsättningar att skapa just sådana lösningar som passar dem båda.

FÖRSLAG:

Möjligheten till lokala avtal införs för att skapa en mera dynamisk arbetsmarknad.

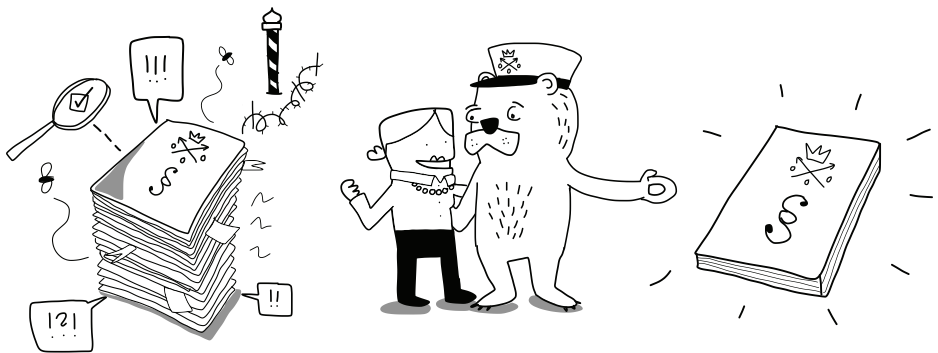
ETT FÖRETAGARVÄNLIGT, PRAGMATISKT OCH LÄTTOLKAT SKATTESYSTEM GAGNAR BÅDE FÖRETAGARE OCH STATEN

DENNA PAMFLETT INNEHÅLLER förslag som underlättar för företagare att omfördela en andel av sin egen tid från administrativt arbete till kundarbete. Varje sådan åtgärd skapar förutsättningar för företagare. Förslagen indikerar också att ifall man vill jobba för att göra samhälleliga vinster på ett större plan så borde i främsta hand skattereglerna reformeras ur ett merarbetsperspektiv.

De samlade Skatteförfattningarna utgör 589 sidor. Verksamhetsföresättningar för företagarna har onekligen blivit komplexa: extra personal behövs för att klara av alla åtaganden. På beskattarens sida råder samma situation; att behärska paragraferna och ge råd är arbetsdrygt. Stora tidsinbesparningar kan göras ifall hela regelverket kunde förenklas.

Att förändra ett skattesystem är ingen lätt uppgift, men en del onödigt merarbete eliminerades ifall staten bemödade sig om att minimera de särbehandlings, gränsdragningar och kategoriseringar som uppstått under årens lopp.

Ett exempel gäller företag som har gått med förlust. De har rätt att göra avdrag för den under tio år. Sverige har evig avdragsrätt, vilket gör att det inte uppstår problem med att tolka tidsramar. Ett annat exempel är företags representationskostnader, som ska upptas i ett företags bokföring men inte fullt ut berättigar till avdrag i beskattningen. Ett ytterligare exempel är att aktie-mot-aktie utbyte mellan amerikanska och finländska bolag beskattas som realisering - i motsats till motsvarande transaktioner exempelvis inom EEA-området. Till det här kan också läggas alla skillnader som gäller till exempel dividender i noterade och icke-noterade bolag.

Avsikten här är inte att räkna upp alla former av särskiljningar i olika situationer som finns, utan snarast att påvisa att det finns fall där de gjorda linjedragningarna skapar mycket arbete på såväl företagares som beskattares sida, utan att arbetet bevisligen är till gagn för samhället som helhet. Varje gränsdragning ger utrymme för tolkningsmöjligheter, vilket ger upphov till möjliga skattetvister. Dessa kräver tid och pengar för att lösas, vilket inte heller för utvecklingen av näringslivet framåt på bästa möjliga sätt.

Skattereglerna bör studeras ur ett konsekvensperspektiv och staten borde fråga sig vilka gränsdragningar som är meningsfulla ur den synvinkel att det bidrar till att vi har ett dynamiskt näringsliv, där företagare vet vad som gäller utan att behöva anlita skatterådgivare som inte heller med säkerhet kan säga vad som är rätt. Vi ska inte ha situationer där företagare inte vet om de betraktas som företagare eller arbetstagare. Vårt skattesystem borde ha som främsta kännetecken att det är lättförståeligt, förutsägbart och välkomnande i den meningen att företagare kan känna sig bekväma med att uppsöka Skatteförvaltningens tjänstemän med sina frågor om hur de ska göra för att det ska bli rätt. Företagare borde beredas bättre möjligheter att satsa sin tid på

att få sina bolag att växa och därmed bidra till en sund samhällsutveckling, istället för att lägga tid på att fundera över hur rapporter ska skrivas för att det inte ska uppstå problem, merarbete och hot om vite.

FÖRSLAG:

- *Slopa det nuvarande, komplexa systemet med separata inkomstkällor i beskattningen.*
- *Betrakta förlusterna i beskattningen som eviga, inte som nu begränsade vid ägarbyte samt av fastställda tidsramar.*
- *Skapa garantier för att företagen fortsättningsvis via tillräckliga skattemässiga avskrivningar kan sköta sin egen finansiering.*
- *Säkerställa att ett företags separata skattestatus bibehålls då företagaren säljer tjänster till få/en enda upphandlare.*

FRAMTIDA INBESPARINGAR OCH MERA SKATTEINTÄKTER ÄR BEROENDE AV INSATSER SOM KOSTAR

I DENNA PAMFLETT har vi tagit fasta på att näringslivet behöver förändras och speciellt behöver nya, mindre företag få bättre verksamhetsförutsättningar. Människor ska känna att Finland är ett bra land att starta och driva företag i. Förändringar kostar på kort sikt, men är ett måste för att uppnå framtida inbesparingar och skatteintäkter från växande företag.

Det är ingen lätt uppgift att uppskatta kostnaden för reformer av näringslivet, men i ljuset av de föreslagna åtgärderna i det här pappret är det värt att notera följande aspekter:

Införande av skattesmekmånader minskar inte på skatteintäkterna. Det är endast tidpunkten som förändras, på ett sätt som förbättrar företagets likviditet och därmed också underlättar företagandet. Det ger goda förutsättningar för ökad försäljning och mera skatteintäkter. Staten kan troligen öka sina ränteintäkter när rutinerna för betalningarna av lönebikostnader förändras.

Kostnaderna för en utvidgning av avdragsrätten för privatpersoner som ställt sina pengar till företags förfogande i formen av främmande kapital, och som gått förlorade, är inte omfattande. Det är inte i många fall som utfallet aktualiseras, men reformen är ändå viktig. Det ger en signal åt privatpersoner om att staten gärna stöder privatpersoner som i sin tur stöder företagare.

Vad är då kostnaden för att reformera offentlig finansiering för företag som har lyckats få extern finansiering? Totalt sett stöds företagsverksamhet till ett belopp av ungefär 1,3 miljarder euro per år. Det är mycket, men det finns andra belopp som är av större betydelse i det här sammanhanget. En studie av det finländska företagsstödsystemet visade nämligen att det i Finland år 2011 fanns över 4 400 personer som jobbade inom det här systemet (Pieta-rinen, 2012). Kostnaden uppskattades till 350 miljoner euro per år, enbart i lönekostnader. Därtill har cirka 185 miljoner av de utbetalda företagsstöden inte någon som helst effekt. Staten har alltså inget att förlora på att förändra matchningsrutinerna för nya tillväxtorienterade företag.

Avslutningsvis kan konstateras att de stora samhällseliga vinsterna finns i tidsinbesparingar. Tid är pengar, för såväl företag som myndigheter. Ifall rutiner som involverar båda parter kan förenklas och göras smidigare så vinner båda. Företag får mera tid att satsa på kundarbetet och det ger i förlängningen mera försäljningsintäkter, flera sysselsatta och mera skatteintäkter; kort sagt win-win-win för samhället.

REFERENSER

- Avoin yritys (2012): Tekesin elättinä. <http://avoinyritys.fi/2012/05/16/tekesin-elattina/> Hämtad 1.3.2016.
- Coad, Alex., Daunfeldt, Sven -Olov., Johansson, Dan., och Wennberg., Karl (2011). "Who do High-growth Firms Employ, and Who do they Hire?", Working Paper No. 169. Stockholm: Ratio
- Doing Business (2012): Doing Business in a more transparent world. <http://www.doingbusiness.org/reports/global-reports/doing-business-2012> hämtad 15.1.2016
- Ekonomifakta.se (2016): <http://www.ekonomifakta.se/Fakta/Foretagande/Entreprenorskap/Foretagens-overlevnadsgrad/> hämtad 24.2.2016.
- Etk.fi (2016): <http://www.etk.fi/julkaisu/yritysten-tyoelakemaksut>. Hämtad 24.3.2106
- Fiban.fi
- Findikaattori.fi (2016):Rahoitustilinpito. http://tilastokeskus.fi/til/rtp/2014/rtp_2014_2015-07-09_tau_001_fi.html Hämtad 18.4.2016
- Finland.ee (2016): <http://www.finland.ee/public/default.aspx?nodeid=40615&contentlan=1&culture=fi-FI> Hämtad 26.2.2016
- Global Entrepreneurship Monitor, Global Report 2105/2106, eds. Donna Kelley Slavica Singer Mike Herrington
- Hyrkkänen, E. (2009): Onko yrittäjien eläkevakuttaminen kohdallaan? Eläketurvakeskuksen keskustelualoitteita 2/2009.
- Lainema, M. (2011): Enkeleitä – onko heitä? Denali.
- Nordic Innovation (2012): Nordic Growth Entrepreneurship Review 2012. Final report. Nordic Innovation report 25:2012.
- Peopleperhour.com (2016): <http://research.peopleperhour.com/2015/11/30/the-changing-place-of-britains-workforce/> hämtad 1.3.2106
- Pietarinen, M. (2012): Yritystutkimus. Innovaatio 7/2012. Arbets- och näringsministeriets publikationer.
- Pursiainen, H. (2015): Suosi Yhtä, Syrjät Toista. Kolme näkökulmaa yrittämisen tasa-arvoon Suomessa. Libera-analyysi.
- Pärnänen, A ja Sutela, H. (2014): Itsensätyöllistäjät Suomessa 2013. Statistikcentralen.
- Skatteförfattningarna 2015. Talentum.
- Stat.fi (2016): http://www.stat.fi/til/aly/2014/aly_2014_2015-10-29_kat_001_fi.html Hämtad 26.2.2016
- Sulf (2013): <http://www.sulf.se/Documents/Pdfer/SULF-aktiviteter/Tidsbegr%C3%A4nsade%20anst%C3%A4llningarslutlig.pdf> Hämtad 26.2.2016.
- Tem.fi (2013): http://www.tem.fi/yritykset/yritysten_saantelytaakan_vahentaminen/toimenpiteita_saantelytaakan_vahentamiseksi Hämtad 26.2.2016.
- Veronmaksajat.fi (2016): <https://www.veronmaksajat.fi/luvut/Tilastot/Verotuotot/> Hämtad 26.2.2016
- Yritysrahoituskysely (2012): http://www.fkl.fi/materiaalipankki/tutkimukset/Dokumentit/Yritysrahoituskysely_2012.pdf Hämtad 26.2.2106
- VATT, (2015): Yritystuki arviointi ja vaikuttavuus. Valtioneuvoston selvitys ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 8/2015.
- Wong, D. (2015): Raising money for your start-up, remember it's a process. Forbes, September 2015. <http://www.forbes.com/sites/theyec/2015/09/22/raising-money-for-your-startup-remember-its-a-process/#44ff3ff979a0>

Arbetsgruppen bestod av:

Christina Dahlblom, Niklas Geust, Wilhelm Holmberg, Jan Sten.

FINLAND HAR MÅNGA möjligheter att underlätta för företagare; främst genom att skapa möjligheter för företagarna att tillbringa mera tid med sina kunder i stället för att ägna tid åt företagsadministrativt arbete. Ibland är signaleffekten viktigare än själva förändringen.

Det finns många olika delområden där verksamhetsförutsättningarna i Finland kan förbättras, men de största samhälleliga vinsterna torde kunna göras ifall vi koncentrerar oss på att effektivisera processerna kring säkerställande av finansiering för verksamheten samt kring personaladministrationen.

I det här pappret presenteras konkreta förslag till åtgärder inom dessa områden.